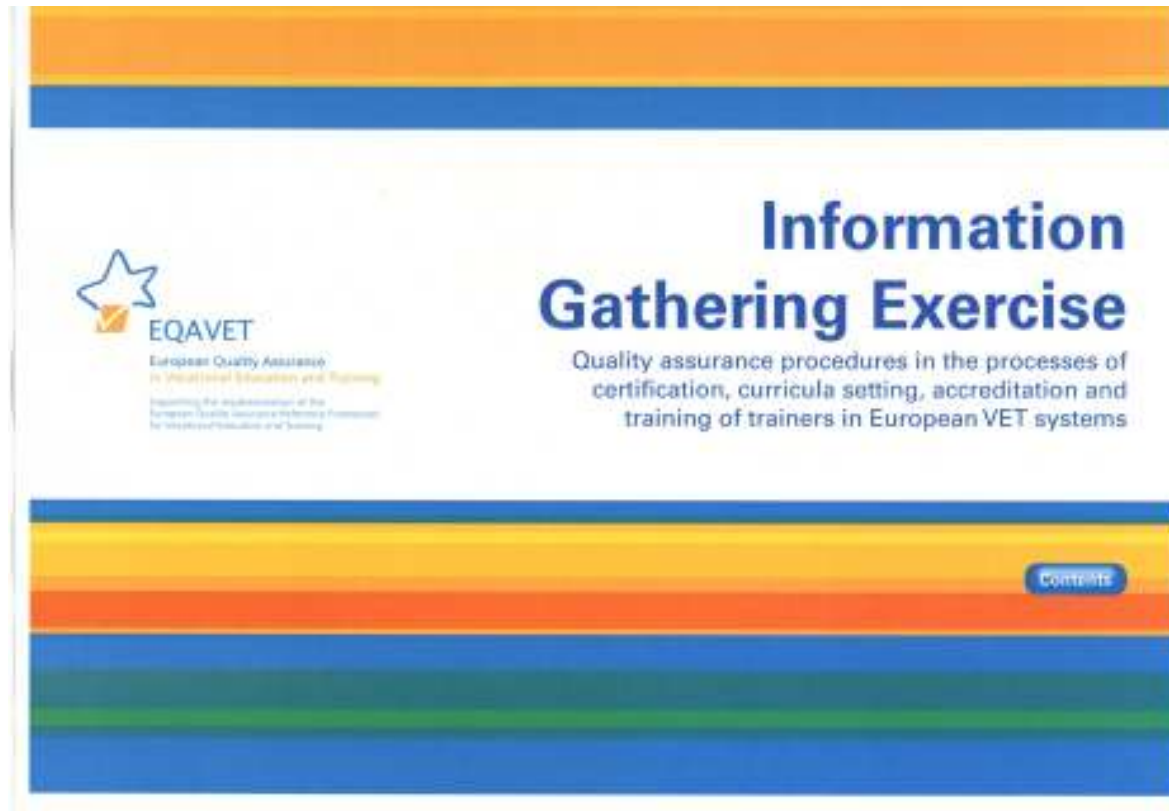

EXERCIȚIU DE COLECTARE A INFORMAȚIILOR

Raport pregătit de către Serban Iosifescu, expert EQAVET © European Quality Assurance in Vocational Education and Training, 2011. All rights reserved. Folosirea acestui material este permisă, cu condiția menționării EQAVET ca deținător al drepturilor de autor.

Această publicație cuprinde numai punctele de vedere ale EQAVET și Comisia Europeană nu este responsabilă pentru eventuala utilizare a informațiilor pe care le conține.

I. Sumar executiv – abordare, rezultate și preocupări

Valorificând experiența ultimilor douăzeci de ani de politici și instrumente comune în educație și formare profesională, perioadă cunoscută sub denumirea de “Procesul Lisabona” și “Procesul Copenhaga”, acest exercițiu de colectare a informațiilor intenționează să identifice tendințele, la nivel european, în reforma sistemelor europene de educație și formare profesională (EFP). Aceste reforme au ca scop crearea unor sisteme EFP mai atractive și echitabile (în ceea ce privește accesul, mai ales al persoanelor sau grupurilor dezavantajate), precum și ancorarea acestora în realitățile pieței muncii (sub aspectul angajabilității și al corelării între cerere și ofertă).

În acest context, scopul prezentului “exercițiu” este să:

- ofere o imagine de ansamblu, o reflectare a situației unui sistem EFP la un anumit moment în timp, sub forma unei matrice, pentru a analiza mecanismele de asigurare a calității care stau la baza unor proceduri de EFP în statele membre;
- sporească transparența și înțelegerea reciprocă a unor sisteme și procese foarte diverse, oferind o imagine de ansamblu asupra metodologiilor, în baza referințelor comune din cadrul procesului de asigurare a calității în EFP în toată Europa;
- stimuleze încrederea reciprocă și schimbul de informații privind practicile aplicate în cadrul statelor membre și între acestea.

Aceste informații vizează sprijinirea implementării Cadrului European de Referință pentru Asigurarea Calității (cadrul EQAVET) în statele membre și a procesului decizional la nivel european și național.

Temele principale analizate în cadrul acestui exercițiu sunt:

- procesele de certificare (evaluarea, validarea și recunoașterea) și calificare în sistemele EFP naționale;
- stabilirea curriculumului și implementarea programelor în sistemele naționale EFP;
- acreditarea furnizorilor de EFP;
- procesele de formare profesională a formatorilor/profesorilor în cadrul sistemelor EFP naționale.

Exercițiul de colectare a informațiilor analizează mecanismele de asigurare a calității care stau la baza certificării, calificării, acreditării furnizorilor de EFP, a stabilirii curriculumului și a formării formatorilor/profesorilor în statele membre, pentru a spori transparența, încrederea reciprocă și schimbul de informații privind practicile folosite în cadrul statelor membre și între acestea. Aceasta este de o importanță majoră pentru implementarea cu succes a altor instrumente europene concepute pentru a sprijini mobilitatea și transparența, cum sunt Cadrul European al Calificărilor (EQF) și sistemul european de credite transferabile pentru educația și formarea profesională (ECVET). Informațiile furnizate vor fi utile în definirea modalităților concrete prin care Cadrul de Referință poate sprijini implementarea cu succes a acestor instrumente.

Luând notă de diferențele dintre sistemele EFP la nivel european, prezentul exercițiu constituie un demers descriptiv și sintetic la un nivel foarte general și nu este interpretativ sau analitic: nu încearcă să ofere explicații, să efectueze comparații sau să ierarhizeze

sistemele EFP europene. Informațiile colectate au la bază termeni oficial recunoscuți și acceptați de CEDEFOP (2008)¹ și de alte surse europene oficiale de informații (site web și publicații CEDEFOP, site-ul web EQAVET etc.). Pornesc de la informațiile, definițiile, analizele, studiile comparative și anchetele existente (provenind de la instituții europene, în principal CEDEFOP), pentru a identifica tendințe și acele elemente ale asigurării calității care unesc și diferențiază direcțiile dominante ale sistemelor EFP. Exercițiul nu are pretenția exhaustivității, ci își propune să fie un instrument de lucru care va sprijini activitățile viitoare în cadrul programului de lucru EQAVET. Exercițiul se adresează în principal Punctelor Naționale de Referință pentru Asigurarea Calității (Punctele Naționale de Referință ale EQAVET).

Principalul scop al acestui instrument este să sprijine statele membre să împărtășească know-how și informații privind experiențele în domeniul politicilor, care pot fi utile în viitoarele demersuri de elaborare a politicilor sau în aplicarea reformelor privind asigurarea calității în EFP, mai ales în domeniul certificării și al elaborării curriculumului.

Analiza aranjamentelor organizaționale pentru asigurarea calității în certificare, elaborarea curriculei, acreditarea furnizorilor de EFP și formarea formatorilor/profesorilor din sistemele EFP acoperă atât educația și formarea profesională inițială, cât și pe cea continuă. În acest context, exercițiul de colectare a informațiilor oferă date privind recunoașterea rezultatelor învățării² dobândite în contexte formale, non-formale și informale.

Informațiile furnizează o imagine de ansamblu asupra managementului și implementării proceselor de asigurare a calității în statele membre și a responsabilităților actuale în domeniile menționate mai sus. Astfel, exercițiul indică organismele de reglementare implicate în fiecare etapă a procesului și nivelul responsabilităților acestora (cu alte cuvinte, nivel centralizat sau descentralizat; nivel de reglementare sau autonomie etc.).

În abordarea aspectelor/temelor menționate mai sus, exercițiul a asigurat informațiile necesare pentru întocmirea unei “matrice”, care prezintă rolurile și responsabilitățile entităților și actorilor cheie implicați în asigurarea calității proceselor de certificare, de acreditare a furnizorilor de EFP și de elaborare a curricula în cadrul sistemelor EFP europene. Matricea a fost completată cu “note de final”, sub forma “fișelor de țară” – câte unul pentru fiecare sistem analizat, ceea ce oferă informații suplimentare relevante.

Tendințele majore care reies din informațiile privind aspectele referitoare la asigurarea calității enumerate mai sus sunt:

- Toate țările au sisteme pentru evaluarea, validarea și recunoașterea rezultatelor învățării dobândite în context formal, în special pentru educația și formarea profesională inițială (adică sisteme de examene), și, recent, au introdus, pilotat sau

---

¹ CEDEFOP: Terminologia politicilor europene în domeniul educației și formării. O selecție a celor 100 de termeni esențiali. Luxembourg: Biroul pentru publicațiile oficiale ale Comunității Europene, 2008 http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/4064_en.pdf

² Recunoașterea rezultatelor învățării este înțeleasă ca fiind procesul de atestare oficială a rezultatelor învățării dobândite prin acordarea unităților sau calificărilor dobândite prin învățare formală și non-formală/informală.

intenționează să introducă sisteme pentru evaluarea, validarea și recunoașterea rezultatelor învățării dobândite în context non-formal/informal.

- Sistemele de evaluare se bazează pe rezultatele învățării – chiar dacă, uneori, nu este clar ce anume rezultate ale învățării se au în vedere (cunoștințe, abilități, competențe).
- Toate subsistemele de educație și formare profesională inițială sunt ferm constituite și reglementate, iar statul are un rol tot mai pregnant în reglementarea și finanțarea EFP – nu în mod discreționar, ci în baza standardelor. În această privință, cadrele naționale ale calificărilor (CNC) reprezintă principalele elemente de referință pentru EFP în majoritatea țărilor, iar corelarea CNC cu EQF constituie un obiectiv la nivelul politicilor în majoritatea sistemelor EFP.
- Rolul jucat de factorii interesați (adică partenerii sociali) crește, iar tendința este să se treacă de la un rol consultativ la unul deliberativ în procesul decizional.
- Tendința este de a “gândi global” (adică de a elabora politici, standarde, cadre naționale), dar de a “acționa local” (adică de a elabora curricula “la decizia furnizorului”, în baza standardelor sau cadrelor naționale, adaptate la nevoile regionale și locale).
- O altă tendință importantă este flexibilizarea EFP și centrarea pe nevoile individuale: rute alternative, sisteme de credite transferabile, curriculumul modular constituie obiectivele comune ale majorității sistemelor EFP.
- În majoritatea sistemelor, rolul învățării din experiență – al instruirii practice – este în creștere, iar învățarea în condiții reale de muncă devine tot mai importantă.

Recomandări: analiza informațiilor colectate sugerează că este necesar să:

1. se elaboreze un vocabular comun și definiții convenite pentru sectorul EFP la nivel european.
2. crească rolul cadrelor naționale ale calificărilor și al standardelor naționale (standarde de calificare sau standarde ocupaționale / profesionale / de pregătire profesională), în special pentru FPC.
3. se creeze sisteme de acreditare comprehensive, bazate pe standarde.
4. sporească dimensiunea europeană în definirea “profesorului” EFP și a “formatorului” EFP și în creșterea calității formării inițiale și continue a acestora (în special pentru formatori – dintre care mulți nu au deloc formare pedagogică).

II. Contextul european, documente de bază și argumentare

Prezentul capitol contextualizează exercițiul de colectare a informațiilor în cadrul procesului Copenhaga, al EQAVET și al activităților în derulare ale rețelei EQAVET. Toate aceste inițiative creează premisele pentru convergență, transparență și încredere reciprocă între sistemele EFP din toată Europa. Prezentul exercițiu își propune să sprijine acest proces continuu și să contribuie la procesul decizional la nivel european și național, ținând cont de provocările imense cu care se confruntă sistemele de educație și formare profesională în eforturile lor de a îndeplini ținta stabilită prin cadrul strategic de cooperare europeană în educație și formare profesională (“ET 2020”) adoptat de Consiliu în mai 2009.

II.1. Procesul Copenhaga

Declarația de la Copenhaga, adoptată pe 30 noiembrie 2002, afirmă angajamentul miniștrilor responsabili cu educația și formarea profesională ai statelor membre, țărilor candidate, țărilor EFTA-EEA, al partenerilor sociali europeni și al Comisiei Europene de a întări cooperarea europeană în domeniul EFP. Au fost stabilite patru priorități:

- promovarea mobilității, prin consolidarea dimensiunii europene în EFP;
- îmbunătățirea transparenței (în relație cu sistemele și calificările EFP), a proceselor de elaborare a politicilor în domeniu, a informării și consilierii (în special din perspectiva învățării de-a lungul vieții);
- asigurarea recunoașterii competențelor și calificărilor, inclusiv stabilirea unui set comun de principii pentru validarea învățării non-formale și informale;
- dezvoltarea unor instrumente comune pentru calitate în EFP, inclusiv abordarea nevoilor de învățare ale profesorilor și formatorilor.

Următoarele trei reuniuni ministeriale (Maastricht, 2004, Helsinki, 2006, Bordeaux, 2008) au reiterat prioritățile stabilite la Copenhaga și, în plus, au precizat ariile prioritare pentru perioada următoare. Reuniunea de evaluare a progreselor, organizată la Bordeaux la sfârșitul anului 2008, a stabilit obiectivele și direcțiile de acțiune pentru intervalul 2009-2010, cele mai importante fiind următoarele:

- **implementarea instrumentelor și schemelor de promovare a cooperării în domeniul EFP** – o atenție specială acordându-se Cadrelui EQAVET;
- **creșterea calității și atractivității sistemelor EFP** – prin promovarea atractivității EFP în cadrul tuturor grupurilor țintă și a excelenței și calității;
- **îmbunătățirea relațiilor dintre EFP și piața muncii** – prin asigurarea implicării partenerilor sociali; dezvoltarea validării și recunoașterii rezultatelor învățării non-formale și informale; creșterea mobilității;
- **consolidarea aranjamentelor de cooperare** – prin sporirea eficienței activităților de învățare reciprocă; consolidarea relațiilor dintre EFP, educația școlară, învățământul superior și formarea profesională a adulților.

Toate obiectivele și măsurile procesului Copenhaga sunt sprijinite de rețelele europene de asigurare a calității în EFP din 2005 (ENQA-VET, primul program, 2006-2007, al doilea program, 2008-2009, și EQAVET, din 2010).

Rețeaua ENQA-VET a acționat ca o platformă pentru schimb de experiență, dezbateri și consens, pornind de la propunerile concrete formulate la nivel european, și a funcționat ca o “umbrelă” pentru diferite inițiative și activități tematice reflectând prioritățile, nevoile și preocupările unei game largi de factori interesați la nivel de sistem și de furnizor, pentru a crea sinergii și corela evoluțiile atât la nivel național, cât și european și pentru a spori sustenabilitatea cooperării europene în domeniul asigurării calității în EFP.

II.2. Recomandarea privind înființarea unui Cadru European de Referință pentru Asigurarea Calității în Educația și Formarea Profesională (EQAVET)

Există trei inițiative majore în domeniul politicilor europene privind EFP:

- Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului privind Cadrul European al Calificărilor (**EQF**). EQF va corela diferitele sisteme naționale ale calificărilor în relație cu un cadru european comun de referință (ianuarie 2008).
- Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului din 18 iunie 2009 privind stabilirea unui **Sistem European de Credite pentru Educația și Formarea Profesională (ECVET)**.
- Recomandarea Parlamentului European și a Consiliului **privind stabilirea unui Cadru European de Referință pentru Asigurarea Calității în Educație și Formare Profesională** – Recomandarea EQAVET (aprilie 2009).

Cadrul EQAVET este un instrument voluntar care va fi implementat progresiv și în conformitate cu legislația și practicile naționale. Principalii utilizatori ai cadrului EQAVET sunt autoritățile publice, organismele însărcinate cu asigurarea și îmbunătățirea calității, precum și furnizorii de EFP. EQAVET va funcționa ca un set de instrumente, care se va dezvolta ca urmare a experienței practice acumulate atât la nivelul UE, cât și la nivel național. De la adoptarea sa, în 2009, statele membre și Comisia au acordat o importanță specială testării și dezvoltării acestui instrument. Aceasta presupune lansarea unor proiecte pilot finanțate prin intermediul Programului pentru învățarea de-a lungul întregii vieți și prin inițiative naționale.

Până în 2011, statele membre trebuie să conceapă o abordare vizând îmbunătățirea asigurării calității la nivel național, utilizând optim cadrul EQAVET, în conformitate cu legislația și practicile naționale. Statele membre vor implica în acest proces toți factorii interesați relevanți.

În 2013, Comisia va raporta către Parlamentul European și Consiliu rezultatele testării și evaluării măsurilor luate la nivelul statelor membre. Aceasta poate conduce la o revizuire și adaptare a Recomandării.

Prezentul exercițiu de colectare a informațiilor vizează sprijinirea principalilor utilizatori indicați mai sus, în special în procesele decizionale și de elaborare a politicilor, pentru a elabora și implementa instrumente comune (în baza tendințelor și caracteristicilor comune ale sistemelor EFP) și pentru a face schimb de bune practici, pornind de la politicile existente dezvoltate în cadrul “procesului Copenhaga”, în special cadrul EQAVET, EQF și ECVET.

II.3. Rețeaua EQAVET

Implementarea EQAVET presupune participarea statelor membre la o rețea în cadrul căreia Comisia, partenerii sociali și statele membre participă activ la elaborarea unor principii comune, criterii și indicatori de referință, linii directoare și instrumente pentru

îmbunătățirea calității în EFP la nivel național, regional și local. Scopul rețelei europene de sprijinire a asigurării calității în EFP (EQAVET), ca succesoare a ENQAVET, este de a crea o platformă structurată și durabilă prin intermediul căreia statele membre să facă schimb de experiență și informații, să se implice în dezbateri, să învețe unul de la altul și să ajungă la consens. Principalele activități ale EQAVET, enumerate în programul de lucru al rețelei pentru 2010–2012, sunt concepute pentru a contribui la îmbunătățirea asigurării calității în educația și formarea profesională în întreaga Europă. Programul de lucru al EQAVET evidențiază o serie de activități majore și rezultate care vor contribui la îmbunătățirea asigurării calității în EFP în întreaga Europă și vor sprijini abordările naționale privind implementarea și utilizarea cadrului EQAVET.

Prin implementarea programului de lucru, EQAVET:

- stabilește o comunitate de practici funcțională pentru asigurarea calității în EFP la nivel european, reunind statele membre, partenerii sociali și Comisia Europeană în vederea colaborării;
- furnizează sprijin tehnic pentru Punctele Naționale de Referință pentru Asigurarea Calității, consolidând poziția acestora ca actori principali în domeniul asigurării calității în context național;
- consolidează legătura cu Programul pentru învățarea de-a lungul vieții și cu proiectele Leonardo da Vinci;
- asigură încurajarea dimensiunii de asigurare a calității acreditării prin cooperarea susținută cu alte instrumente europene cum ar fi ECVET și EQF, pentru a stimula transparența.

Conținutul și metodologia prezentului exercițiu de colectare a informațiilor va contribui la sporirea valorii adăugate a activităților în derulare ale EQAVET prin:

- descrierea practicilor comune de asigurare a calității, în domeniile menționate mai sus;
- implicarea Punctelor Naționale de Referință pentru a indica eventuale curențe de informații, precum și cele mai recente evoluții și tendințe;
- stimularea transparenței și încrederii reciproce prin compararea politicilor și a tendințelor.

II. 4. Comunicatul de la Bruges privind dezvoltarea cooperării europene în domeniul EFP

Comunicatul de la Bruges privind dezvoltarea cooperării europene în domeniul EFP în perioada 2011-2020³ susține principalele direcții de dezvoltare a EFP stabilite în cadrul procesului Copenhaga. În ceea ce privește asigurarea calității în EFP, noul document afirmă:

- obiectivele strategice și măsurile vizând **stimularea excelenței, calității și relevanței EFP inițiale și continue**: pentru a garanta îmbunătățirea calității, creșterea transparenței, încrederea reciprocă, mobilitatea forței de muncă și a celor care învață, precum și învățarea de-a lungul vieții, țările participante ar trebui să înființeze cadre ale asigurării calității, în

³ Comunicatul miniștrilor europeni pentru educație și formare profesională, partenerilor sociali europeni și Comisiei Europene, reuniți la Bruges pe 7 decembrie 2010 pentru a revizui abordarea strategiei și prioritățile procesului Copenhaga pentru 2011-2020.

conformitate cu Recomandarea EQAVET; în această privință, până la sfârșitul anului 2015, țările participante ar trebui să stabilească, la nivel național, un cadru comun de asigurare a calității pentru furnizorii de EFP, care se aplică și învățării la locul de muncă și care este compatibil cu cadrul EQAVET;

- angajamentul tuturor părților pentru a asigura sustenabilitatea și excelența educației și formării profesionale – înaltă calitate a EFP inițiale și EFP continuă ușor accesibilă, orientată către carieră;
- concentrarea asupra rezultatelor – o abordare bazată pe rezultatele învățării (inclusiv în curriculumul pentru EFP), care permite validarea învățării non-formale și informale;
- concentrarea asupra calității profesorilor, formatorilor și a altor categorii profesionale din domeniul EFP.

Prezentul exercițiu de colectare a informațiilor poate oferi Punctelor Naționale de Referință mai multe teme de reflecție, în funcție de situația domeniilor respective, toate fiind relevante pentru viitorul EFP în Europa – după cum se menționează în comunicatul de la Bruges:

- recunoașterea, validarea și certificarea rezultatelor învățării;
- elaborarea unor curricula mai atractive, care răspund mai bine nevoilor pieței muncii;
- construirea unor sisteme de acreditare transparente, bazate pe standarde pentru furnizorii și programele de EFP;
- calitatea profesorilor, formatorilor și a altor categorii profesionale din domeniul EFP.

II. 5. Explicarea exercițiului de colectare a informațiilor: ce este și ce nu este acesta

Exercițiul de colectare a informațiilor propus reprezintă o primă etapă în analizarea mecanismelor de asigurare a calității care stau la baza certificării, calificării, acreditării furnizorilor de EFP, stabilirii curriculumului și formării profesorilor/formatorilor în statele membre, pentru a spori transparența, încrederea reciprocă și schimbul de informații privind practicile aplicate în cadrul statelor membre și între acestea. Cadrul EQAVET este de o importanță crucială pentru implementarea cu succes a altor instrumente europene, precum EQF și ECVET, concepute pentru a sprijini mobilitatea și transparența. Informațiile furnizate vor fi utile în definirea modalităților concrete prin care cadrul european de referință pentru asigurarea calității poate sprijini implementarea cu succes a acestor instrumente.

Informațiile colectate vor asigura o sinteză, sub forma unei matrice, a aranjamentelor organizaționale implicate în asigurarea calității:

- **proceselor de certificare (evaluare, validare și recunoaștere) și calificare în cadrul sistemelor EFP naționale;**
- **stabilirii curriculei și implementării programelor în cadrul sistemelor EFP naționale;**
- **acreditării furnizorilor de EFP;**
- **proceselor de formare a profesorilor /formatorilor în cadrul sistemelor EFP naționale.**

Ce este acest exercițiu

- Este descriptiv, conceput la un nivel foarte general: indicând extrema diversitate a sistemelor EFP în Europa și prezentând o “imagine panoramică” asupra aranjamentelor de asigurare a calității care fundamentează anumite domenii cheie ale sistemelor EFP.
- Este sintetic, la nivel de sistem EFP, așa cum este definit în cadrul EQAVET. De exemplu, exercițiul abordează instituțiile EFP, structurile, autoritatea legislativă, dar nu și nivelul de satisfacție a persoanelor care învață față de un anumit program sau furnizor. Alt exemplu: acest exercițiu va descrie numai modul în care este reglementată implicarea factorilor interesați (axându-se pe asociațiile patronale și sindicate), dar nu și nivelul de satisfacție a acestora față de respectivele reglementări.
- Pornește de la informațiile, studiile, comparațiile etc. existente. Pentru a oferi un instrument util și utilizabil imediat pentru compararea sistemelor de certificare, elaborarea și implementarea curriculumului, formarea profesorilor și formatorilor, toate definițiile folosite sunt preexistente (vezi mai jos) și sunt preluate ca atare din glosare și vocabulare elaborate de CEDEFOP și OECD.
- Reflectă “direcțiile dominante” ale educației și formării profesionale inițiale și continue.
- Este un instrument de lucru perfectibil, care poate fi dezvoltat (considerăm noi), adresat în principal Punctelor Naționale de Referință.
- Este o descriere a aspectelor privind asigurarea calității menționate mai sus, cu corelări, în măsura posibilului, pornind de la informațiile disponibile, cu alte inițiative europene în domeniul EFP (cum sunt EQF sau ECVET). Însă tema principală rămâne asigurarea calității.
- Este selectiv, abordând unele (nu toate!) subiecte “sensibile” identificate în diferite analize și documente.

Ce nu este acest exercițiu

- Nu este interpretativ: nu compară, apreciază sau ierarhizează sistemele EFP. Nu este nici explicativ (nu caută să explice sau să valideze anumite politici, programe sau măsuri).
- Nu este analitic; în schimb, se bazează pe informațiile analitice și pe profilurile țărilor/sistemelor sau pe studiile comparative elaborate de CEDEFOP, EURYDICE etc.
- Nu dublează o muncă deja finalizată, creând sau descriind “definiții”, “teorii” sau “filosofii” privind EFP.
- Nu se ocupă de programe “remediale”/ de tip “a doua șansă” sau de alte inițiative vizând grupurile sau persoanele în situații de risc, dezavantajate sau minoritare.
- Nu este o analiză sau descriere aprofundată a evoluțiilor din alte arii de elaborare a politicilor privind EFP (cum sunt EQF sau ECVET). De exemplu, menționează existența standardelor, însă nu analizează nici structura, nici utilizarea standardelor. Nu analizează nici procesul politic (abordare de jos în sus sau de sus în jos), nici detaliile mecanismelor (ex. sisteme de votare, structuri nominale ale organismelor decizionale) pentru implicarea factorilor interesați, ci numai rezultatul acestui proces (Au rol consultativ sau deliberativ? La ce nivel?).

- Nu este exhaustiv (adică nu se ocupă de fiecare aspect al sistemelor EFP). De exemplu, nu oferă o analiză a curriculumului, ci se axează pe nivelurile la care se iau decizii.

III. Scop, conținut și metodologie

Această secțiune prezintă scopul, conținutul și metodologia utilizate.

III. 1. Scopul exercițiului de colectare a informațiilor

Principalul scop al acestui instrument este să sprijine statele membre să împărtășească know-how și informații privind experiențele în domeniul politicilor care pot fi utile în viitoarele demersuri de elaborare a politicilor sau în aplicarea reformelor privind asigurarea calității în EFP în domeniul certificării și al elaborării curriculumului. Imaginea de ansamblu asupra situației existente va fi utilă la nivel decizional pentru a:

- înțelege poziția propriului sistem EFP în relație cu temele expuse mai sus – asemănări și diferențe, posibile direcții pentru viitoarele politici, bune practici și dificultăți;
- lua în considerare modalități alternative de elaborare și implementare a politicilor de dezvoltare în EFP și posibilele rezultate (dezirabile sau nu);
- discuta diferite aspecte cu factori decizionali și factori interesați din alte sisteme EFP aflate în situații similare.

Analiza aranjamentelor organizaționale pentru asigurarea calității în certificare, elaborarea curriculei, acreditarea furnizorilor de EFP și formarea formatorilor/profesorilor din sistemele EFP acoperă atât educația și formarea profesională inițială, cât și pe cea continuă. În acest context, exercițiul de colectare a informațiilor oferă informații privind recunoașterea oficială sau procesul de atestare oficială a rezultatelor învățării dobândite prin acordarea unităților sau calificărilor dobândite prin învățare în contexte formale, dar și non-formale/informale.

Informațiile furnizează o imagine de ansamblu asupra managementului și implementării proceselor de asigurare a calității în statele membre și a responsabilităților actuale în domeniile menționate mai sus. În acest scop, exercițiul indică organismele de reglementare implicate în fiecare etapă a procesului și nivelul responsabilităților acestora (cu alte cuvinte, nivel centralizat sau descentralizat; nivel de reglementare sau autonomie etc.).

În abordarea aspectelor/temelor menționate mai sus, exercițiul de colectare a informațiilor asigură informațiile necesare pentru întocmirea unei “matrice”, care prezintă rolurile și responsabilitățile entităților și actorilor cheie cu rol în asigurarea calității proceselor de certificare, de acreditare a furnizorilor de EFP și de elaborare a curricula în cadrul sistemelor EFP europene.

III.2. Conținutul exercițiului de colectare a informațiilor

Principalele teme abordate și prezentate în acest exercițiu se referă la:

- Certificare – evaluarea, validarea și recunoașterea rezultatelor învățării – existența mecanismelor pentru contexte formale și non-formale/informale:
  - Instituții / structuri răspunzătoare de evaluarea, validarea și recunoașterea rezultatelor învățării.
  - Niveluri de acțiune – unde se situează factorii decizionali în privința evaluării, validării și recunoașterii rezultatelor învățării: la nivel național, regional (aici, de exemplu, avem nivelul de “Land” din Germania), sau la nivel de furnizor local pentru fiecare subsistem (situația poate fi diferită pentru EFP inițială și continuă).
  - Implicarea factorilor interesați (mai ales a partenerilor sociali) în procesul decizional: consultativă (li se solicită, în etape diferite, să își exprime opiniile) sau deliberativă (chiar participă la procesul decizional) pentru fiecare subsistem.
- Elaborarea curriculum-ului:
  - Curriculum pe bază de standarde (de ex. ocupaționale, profesionale, de pregătire profesională etc.) sau de cadre curriculare (de ex. privind numărul minim de ore sau module, obiectivele privind competențele etc.).
  - Niveluri de acțiune: unde se situează factorii decizionali în privința standardelor sau cadrelor: la nivel național, regional sau la nivel de furnizor local pentru fiecare subsistem;
  - Unde se situează factorii decizionali în privința elaborării curriculumului: la nivel național, regional sau la nivel de furnizor local pentru fiecare subsistem.
  - Dacă curriculumul este bazat pe cadrele naționale ale calificărilor, în cazul fiecărui subsistem.
  - Dacă curriculumul este bazat pe competențe, în cazul fiecărui subsistem.
  - Existența sau nu a unui sistem de credite pentru fiecare subsistem.
  - Rolul instruirii practice – proporție (% din timpul de formare) și al predării (condiții reale /atelieri la nivel de furnizor) pentru fiecare subsistem.
- Acreditarea furnizorilor de EFP: existența mecanismelor (asemănător subiectului 1):
  - Instituții / structuri responsabile pentru acreditarea furnizorilor de EFP.
  - Niveluri de acțiune: național, regional, furnizor local pentru fiecare subsistem.
  - Implicarea factorilor interesați (mai ales a partenerilor sociali) în procesul decizional: consultativă sau deliberativă.
- Formarea profesorilor / formatorilor:
  - Cine este “profesorul” / “formatorul” în fiecare subsistem (definiția profesorului și/sau a formatorului este foarte diferită de la un sistem la altul).
  - Dacă formarea profesorilor/formatorilor este bazată pe standarde sau pe cadre de referință, pentru fiecare subsistem?
  - Instituții / structuri responsabile de formarea profesorilor/formatorilor pentru fiecare subsistem.
  - Conținuturi: proporția “tehnic”/“pedagogic” în formarea profesorilor/formatorilor pentru fiecare subsistem.
  - Instituții / structuri responsabile de acreditarea profesorilor/formatorilor pentru fiecare subsistem.

Exercițiul de colectare a informațiilor se bazează pe înțelegerea și acceptarea terminologiei utilizate de CEDEFOP (2008)⁴:

- **Evaluarea rezultatelor învățării** reprezintă procesul de apreciere a cunoștințelor, know-how, abilităților și/sau competențelor unei persoane, în conformitate cu anumite criterii (așteptări privind învățarea, măsurarea rezultatelor învățării). În mod tipic, evaluarea este urmată de validare și certificare.
- **Acreditarea unui furnizor de educație sau formare profesională** este un proces de asigurare a calității prin care i se acordă unui furnizor de educație sau formare profesională statutul de acreditat, demonstrând că a fost aprobat de autoritățile legislative sau profesionale competente, în urma îndeplinirii unor standard prestabilite. Notă: “acreditarea rezultatelor învățării” = recunoașterea rezultatelor învățării; certificarea rezultatelor învățării; validarea rezultatelor învățării; “acreditarea învățării anterioare” = recunoașterea învățării anterioare; certificarea învățării anterioare; validarea învățării anterioare.
- **Certificarea rezultatelor învățării** reprezintă procesul de emitere a unui certificat, unei diplome sau unui titlu care atestă oficial că un set de rezultate ale învățării (cunoștințe, know-how, abilități și/sau competențe) dobândite de o persoană a fost evaluat și validat de un organism competent, în conformitate cu un standard predefinit. Comentariu: certificarea poate valida rezultate ale învățării dobândite în contexte formale, non-formale sau informale.
- **Curriculum** reprezintă ansamblul de activități implementate pentru a proiecta, organiza și planifica o activitate educativă sau de formare profesională, incluzând definirea obiectivelor învățării, a conținuturilor, metodelor (inclusiv de evaluare) și materialelor, precum și toate aranjamentele pentru formarea profesorilor și a formatorilor).
- **Recunoașterea rezultatelor învățării** este: (a) Recunoaștere oficială: procesul de acordare a unui statut oficial abilităților și competențelor ori prin: acordarea calificărilor (certificate, diplome sau titluri); sau prin echivalări, acordarea de credite transferabile sau derogări, validarea abilităților și/sau competențelor dobândite; și/sau (b) Recunoaștere socială: recunoașterea valorii abilităților și/sau competențelor de către factorii economici și sociali interesați.
- **Educația și formarea profesională inițială** reprezintă învățământul general sau profesional organizat în sistemul de educație inițială, de obicei înainte de începerea vieții profesionale.
- **Competența** reprezintă capacitatea de a aplica adecvat rezultatele învățării, într-un context definit (educațional, profesional, dezvoltare personal sau profesională).
- **Educația și formarea profesională continuă** reprezintă educația sau formarea profesională după educația și formarea profesională inițială – sau după începerea vieții profesionale, vizând sprijinirea indivizilor să: își îmbunătățească sau actualizeze cunoștințele și/sau abilitățile; dobândească noi abilități pentru profesionalizare sau recalificare; își continue dezvoltarea personală sau profesională.
- **Calificare**. Termenul calificare are accepțiuni diferite: (a) calificare formală: rezultatul oficial (certificat, diplomă sau titlu) al unui proces de evaluare și validare care este obținut atunci când un organism competent stabilește că o persoană a dobândit rezultatele învățării în conformitate cu standarde date și/sau deține competența necesară pentru a îndeplini o activitate într-un

⁴ CEDEFOP: *Terminology of European education și training policy. A selection of 100 key terms*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2008
http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/4064_en.pdf

anumit domeniu profesional. O calificare conferă recunoașterea oficială a valorii rezultatelor învățării pe piața muncii și în domeniul educației și formării profesionale. O calificare poate reprezenta dreptul legal de a practica o meserie (OECD); (b) cerințele locului de muncă: cunoștințele, aptitudinile și abilitățile necesare pentru a îndeplini sarcinile specifice aferente unei funcții profesionale (ILO).

- **Cadrul calificărilor** reprezintă un instrument pentru elaborarea și clasificarea calificărilor (de ex. la nivel național sau sectorial) în conformitate cu un set de criterii (de ex. utilizând descriptorii) aplicabile nivelurilor sau rezultatelor învățării specificate.
- **Partenerii sociali** reprezintă asociațiile patronale și sindicale care constituie cele două părți ale dialogului social. Notă: acestea sunt “factorii interesați” luați în considerare pentru prezentul exercițiu de colectare a informațiilor.
- **Standardul** reprezintă o serie de elemente al căror conținut este definit de actorii implicați.
- **Formarea profesorilor /formatorilor** reprezintă formarea teoretică sau practică a profesorilor și formatorilor.
- **Formator** este persoana care îndeplinește una sau mai multe activități legate de funcția de formare (teoretică sau practică), ori în cadrul unei instituții pentru educație sau formare profesională, ori la locul de muncă.
- **Profesor** este persoana a cărei funcție este să transmită cunoștințe, know-how sau abilități persoanelor care învață în cadrul unei instituții pentru educație sau formare profesională.
- **Validarea rezultatelor învățării** reprezintă confirmarea de către un organism competent că rezultatele învățării (cunoștințe, abilități și/sau competențe) dobândite de o persoană într-un context formal, non-formal sau informal au fost evaluate în conformitate cu anumite criterii predefinite și corespund cerințelor unui standard de validare. În mod tipic, validarea conduce la certificare.
- **Educația și formarea profesională** reprezintă educația și formarea care intenționează să asigure cunoștințe, know-how, abilități și/sau competențe solicitate de anumite ocupații sau mai larg, de piața muncii.

II.3. Metodologia

Informațiile colectate în legătură cu procesele menționate mai sus, la nivelul statelor membre, sunt prezentate sub forma unei matrice în care datele sunt dispuse pe rânduri și coloane în cadrul unui tabel, specificând relația dintre un anumit stat membru și subiectul relevant abordat. Coloanele cuprind întrebările ridicate de temele principale (deja prezentate), iar rândurile cuprind cele 27 de state membre.

Colectarea informațiilor s-a realizat în trei etape:

Prima etapă reprezintă conceperea, revizuită de Secretariatul EQAVET, și dezvoltarea unei propuneri de matrice, completată, abreviat, cu informațiile colectate din surse oficiale (vezi mai jos). Matricea este completată cu “note finale” sub forma “fișelor de

țară⁵ – câte una pentru fiecare sistem analizat – care furnizează informații relevante. Pentru prima etapă, principalele surse de informații au fost cele europene și naționale.

Principalele **surse europene** sunt:

- Site-ul web CEDEFOP (Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale) - <http://cedefop.europa.eu>;
- Site web al rețelei EQAVET– inclusiv rezultatele activităților de învățare colegială - <http://www.eqavet.eu>;
- Site web al Comunității pentru Asigurarea Calității, CEDEFOP – <http://communities.cedefop.europa.eu/quality>;
- Site web Eurydice - <http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/>.

Sursele naționale sunt indicate în fiecare “fișă de țară”, acolo unde informațiile sunt disponibile în limba engleză.

În cea de-a **doua etapă**, versiunea de lucru a acestui exercițiu a fost trimisă Punctelor Naționale de Referință pentru a verifica dacă există curențe în informațiile privind sistemul național respectiv.

Cea de-a **treia etapă** cuprinde prezentul Raport care constă în revizuirea și completarea informațiilor (unde este necesar) și prezentarea unor concluzii finale și a unor posibile modalități de utilizare a acestui instrument de lucru la nivel european și național (inclusiv statistici și grafice).

Dacă statele membre vor aprecia că acest exercițiu este util, se pot efectua actualizări și revizuri periodice de către rețeaua EQAVET și, în principal, de către Punctele Naționale de Referință.

IV. Rezultatele analizei informațiilor deja disponibile

Principalele rezultate ale acestui studiu sunt structurate în două părți: prima parte, “Matricea”, prezintă rezultatele sub forma unui tabel, utilizând “codurile” prezentate mai sus; a doua parte constă într-un set de “fișe de țară”, care funcționează ca note finale pentru fiecare stat membru, cuprinzând anumite explicații succinte, ca răspuns la întrebările puse în matrice.

Principalul rezultat al acestei prime etape constă într-o “matrice” sintetică. Pentru completarea “matricei”, se folosește următorul cod:

- **Pub** și **NonPub** – pentru instituții publice și non-publice (în anumite cazuri, organismele de acreditare, de exemplu, sunt non-publice – entități de drept privat - firme private sau ONG-uri).
- **N, R, L, P** – nivelurile de acțiune (național, regional, local, furnizor).
- Furnizori: **P** furnizori generali; **Uv** – universități; **P3** – furnizori de învățământ non-universitar de nivel terțiar; **P2** – furnizori de învățământ de nivel secundar (post-obligatoriu).

---

⁵ Fișele de țară nu au fost traduse în limba română. Ele pot fi consultate, în limba engleză la următoarea adresă: <http://www.eqavet.eu/gns/library/publications/2011.aspx>

- **S** – bazat pe standarde / **F** – bazat pe cadru. Acolo unde se menționează explicit standarde, am apreciat ca “bazat pe standarde”. Dacă “standardele” nu sunt explicit menționate, însă se menționează “recomandări”, “cadre”, “ghiduri” sau documente de reglementare am apreciat ca “bazat pe cadru”.
- **IVET/CVET** pentru subsisteme (adică EFP inițială și EFP continuă).
- **C** și **D** – rolul consultativ/deliberativ al factorilor interesați (adică participarea la procesul decizional).
- **NQF** – oriunde este implicat și menționat ca atare cadrul național al calificărilor.
- **y%** proporția pregătirii practice (fără procente dacă nu există reglementări în acest sens). Var. = proporție variabilă de teorie și practică (ambele obligatorii, însă).
- **X%Tech** și **y%Ped** – pentru proporția “tehnic”/“pedagogic” în formarea profesorilor /formatorilor (fără procente dacă nu există reglementări în acest sens). Var. = proporție variabilă de instruire “tehnică” și “pedagogică” (ambele obligatorii, însă reglementările nu specifică o anumită proporție).
- **Dev.** – sistemul sau procedurile relevante se află în proces de dezvoltare.
- **WBL** – învățare la locul de muncă – practică profesională în condiții reale de muncă, incluzând ucenicia și/sau în cadrul sistemului dual.
- **Pr** – profesor; **For** - formator
- **NoReg** – dacă o arie sau un domeniu nu este reglementat/ă
- **Part** – parțial aplicabil
- **Var** – variabil / în proporție variabilă - reglementările nu specifică o anumită proporție de teorie / practică (de exemplu)
- “-“ – nu există informații privind tema propusă în materialele analizate.

Codurile țărilor membre sunt următoarele:

• AT – Austria	• FR – Franța	• RO – România
• BE – Belgia	• HU – Ungaria	• SK – Slovacia
• BG – Bulgaria	• IE – Irlanda	• SI – Slovenia
• CY – Cipru	• IT – Italia	• SE – Suedia
• CZ – Republica Cehă	• LT – Lituania	• UK – Regatul Unit al mării Britani
• DE – Germania	• LU – Luxembourg	
• DK – Danemarca	• LV – Letonia	
• EE – Estonia	• MT – Malta	
• EL – Grecia	• NL – Olanda	
• ES – Spania	• PL – Polonia	
• FI – Finlanda	• PT – Portugalia	

Temele abordate sunt următoarele:

1. Evaluarea, validarea și recunoașterea rezultatelor învățării

1.1. Instituții / instanțe responsabile

1.2. Niveluri de acțiune

1.3. Implicarea factorilor interesați

2. Elaborarea curriculumului

2.1. Curriculumul bazat pe standarde și/sau pe cadre naționale

2.2.1. Niveluri de acțiune - decizia privind standardele și / sau cadrele naționale

2.2.2. Niveluri de acțiune - decizia privind elaborarea curriculumului

2.3. Curriculumul bazat pe Cadre Naționale ale Calificărilor (CNC)

2.4. Curriculumul bazat pe competențe

2.5. Existența unui sistem de credite

2.6. Rolul instruirii practice

3. Acreditarea furnizorilor de EFP

3.1. Instituții / instanțe responsabile

3.2. Niveluri de acțiune

3.3. Implicarea factorilor interesați

4. Formarea profesorilor / formatorilor

4.1. Cine este “profesor” / “formator”

4.2. Formarea profesorilor/formatorilor bazată pe standarde / cadre

4.3. Instituții/structuri care răspund de formarea profesorilor/formatorilor

4.4. Conținutul formării: proporția “tehnic”/“pedagogic” în formarea profesorilor/formatorilor

4.5. Instituții/structuri care răspund de acreditarea profesorilor/formatorilor

State membre	1. Evaluarea, validarea și recunoașterea rezultatelor învățării			2. Elaborarea curriculumului							3. Acreditarea furnizorilor de EFP			4. Formarea profesorilor / formatorilor				
	1.1. Instituții / instanțe responsabile	1.2. Niveleluri de acțiune	1.3. Implicarea factorilor interesați	2.1. Curriculum bazat pe standarde și / sau pe cadre naționale	Niveleluri de acțiune		2.3. Curriculumul bazat pe Cadre Naționale ale Calificărilor	2.4. Curriculumul bazat pe competențe	2.5. Existența unui sistem de credite	2.6. Rolul instruirii practice	3.1. Instituții / instanțe responsabile	3.2. Niveleluri de acțiune	3.3. Implicarea factorilor interesați	4.1. Cine este "profesor" / "formator"	4.2. Formarea profesorilor / formatorilor bazată pe standarde / cadre	4.3. Instituții /structuri care răspund de formarea profesorilor / formatorilor	4.4. Conținutul formării: proporția "tehnic" /"pedagogic" în formarea profesorilor/formatorilor	4.5. Instituții/structuri care răspund de acreditarea profesorilor/formatorilor
					2.2.1. Decizia privind standardele și / sau cadrele naționale	2.2.2. Decizia privind elaborarea curriculumului												
AT	Pub / NonPub – IVET și CVET	P – IVET și CVET (part) NoReg – CVET (part.)	C – IVET și CVET D – "dual system"	F - IVET și CVET (part.) NoReg / CVET (part.)	N – IVET și CVET (part.) NoReg / CVET (part.)	N, P – IVET și CVET (part.) NoReg / CVET (part.)	IVET și CVET (part.) NoReg / CVET (part.)	IVET și CVET (part.) NoReg / CVET (part.)	- Numai înv. sup.	Var: IVET: 10%-50% CVET ("dual system"): 80%	Pub / Non Pub – IVET și CVET	N, R – IVET și CVET	-	IVET și CVET Pr, For, "cond.i de curs", "cond. de seminar" etc.	F - pr	Uv, P3	-	Uv, P3
BE	Pub – la nivel de comunitate	P – IVET No Reg - CVET	C, D – IVET și CVET	F – IVET NoReg - CVET	– la nivel de comunitate pt. IVET NoReg - CVET	P – IVET NoReg - CVET	IVET NoReg - CVET	IVET NoReg - CVET	-	Var: IVET – 1/3 - 4/5	Pub – IVET și CVET	La nivel de comunitate	C, D – IVET și CVET	IVET și CVET pr și for	F	Uv, P3	-	Uv, P3
BG	Pub, NonPub – IVET și CVET	N, P – for IVET și CVET	D – IVET și CVET	F – IVET și CVET	N - IVET și CVET	N, P - IVET și CVET	IVET și CVET (dev.)	IVET și CVET	Dev	Var IVET (incl. WBL) – min. 40%	Pub – IVET și CVET	N	D – IVET și CVET	Pr, for	F	Uv	100% "pedagogical" pt. pr	Uv.
CY	Pub – IVET și CVET	P – for IVET și CVET	D, C – IVET și CVET	F – IVET și CVET	N – IVET și CVET	N – IVET și CVET	Dev	Dev	Dev	IVET 60% CVET – Var WBL oblig.	Pub – IVET și CVET (part) - Dev	N	D, C – IVET și CVET	Pr, for în instit. publ.; for în intr. private	F –pr și for în instit. Publ.; for în intr. private (part)	Uv for teachers P – for trainers	25% Tech 75% Ped	N – for a part of trainers P – for teachers și other trainers

State membre	1. Evaluarea, validarea și recunoașterea rezultatelor învățării			2. Elaborarea curriculumului							3. Acreditarea furnizorilor de EFP			4. Formarea profesorilor / formatorilor				
	1.1. Instituții / instanțe responsabile	1.2. Niveleuri de acțiune	1.3. Implicarea factorilor interesați	2.1. Curriculum bazat pe standarde și / sau pe cadre naționale	Niveluri de acțiune		2.3. Curriculumul bazat pe Cadre Naționale ale Calificărilor	2.4. Curriculumul bazat pe competențe	2.5. Existența unui sistem de credite	2.6. Rolul instruirii practice	3.1. Instituții / instanțe responsabile	3.2. Niveleuri de acțiune	3.3. Implicarea factorilor interesați	4.1. Cine este "profesor" / "formator"	4.2. Formarea profesorilor / formatorilor bazată pe standarde / cadre	4.3. Instituții /structuri care răspund de formarea profesorilor / formatorilor	4.4. Conținutul formării: proporția "tehnic" /"pedagogic" în formarea profesorilor/formatorilor	4.5. Instituții/structuri care răspund de acreditarea profesorilor/formatorilor
					2.2.1. Decizia privind standardele și / sau cadrele naționale	2.2.2. Decizia privind elaborarea curriculumului												
CZ	Pub –pt. IVET și CVET public NoReg pt. CVET privat	N, P – IVET P - CVET	D, C – IVET și CVET	F – for public IVET și CVET NoReg - CVET	N – pt. IVET și CVET public NoReg pt. CVET	N, P – pt. IVET și CVET public P - CVET	pt. IVET și CVET public NoReg pt. CVET	pt. IVET și CVET public NoReg pt. CVET	Dev	30%-55% – pt. IVET și CVET public	Pub – pt. IVET și CVET public	N, R – pt. IVET și CVET public	D, C – IVET și CVET	Pr – IVET public; Pr pt. practică – IVET public Pr. IVET. privat For - CVET	F - Pr	Uv, P	-	Uv, P
DE	Pub, NonPub N, R, P –IVET și CVET	N, R, P – IVET și CVET	C, D – IVET și CVET	IVET	N – IVET și part CVET P – part CVET	P – IVET și CVET	Dev	IVET și CVET	Dev	Var – WBL oblig.	Pub/ Non Pub – IVET și CVET	R – for IVET N - (Non Pub) - CVET	C, D – IVET și CVET	Pr -IVET For IVET Pr și for pt. CVET	Pt. pr și for în IVET	Uv, P2, P3	Var.	Uv, P3, NonPub-(R)
DK	Pub, NonPub IVET și CVET	N – IVET și CVET	D, C – IVET și CVET	F – IVET și CVET	N – IVET și CVET	P – IVET și CVET	IVET și CVET	IVET și CVET	-	1/3-2/3 pt. IVET și CVET	No Reg (excepție: formarea practică în întrep - Pub)	No Reg (excepție: formarea practică în întrep - N)	D, C – IVET și CVET	Pr. Pt. disc. gen. Și tehn. IVET și CVET / For – IVET For-CVET	Pr. IVET și CVET: 60 ECTS, level 6 EQF	P	Var.	-

State membre	1. Evaluarea, validarea și recunoașterea rezultatelor învățării			2. Elaborarea curriculumului							3. Acreditarea furnizorilor de EFP			4. Formarea profesorilor / formatorilor				
	1.1. Instituții / instanțe responsabile	1.2. Niveleuri de acțiune	1.3. Implicarea factorilor interesați	2.1. Curriculum bazat pe standarde și / sau pe cadre naționale	Niveluri de acțiune		2.3. Curriculumul bazat pe Cadre Naționale ale Calificărilor	2.4. Curriculumul bazat pe competențe	2.5. Existența unui sistem de credite	2.6. Rolul instruirii practice	3.1. Instituții / instanțe responsabile	3.2. Niveleuri de acțiune	3.3. Implicarea factorilor interesați	4.1. Cine este "profesor" / "formator"	4.2. Formarea profesorilor / formatorilor bazată pe standarde / cadre	4.3. Instituții /structuri care răspund de formarea profesorilor / formatorilor	4.4. Conținutul formării: proporția "tehnic" /"pedagogic" în formarea profesorilor/formatorilor	4.5. Instituții/structuri care răspund de acreditarea profesorilor/formatorilor
					2.2.1. Decizia privind standardele și / sau cadrele naționale	2.2.2. Decizia privind elaborarea curriculumului												
EE	Pub – IVET și CVET	P – IVET și CVET	D – IVET și CVET	S – IVET și CVET	N – IVET și CVET	N, P – IVET și CVET	IVET și CVET (Dev)	IVET și CVET (Dev)	IVET și CVET	1/2 – 2/3 (parțial WBL)	Pub – IVET și CVET (Dev)	N – IVET și CVET	D – IVET și CVET	Pr; for; tutor de practică; NoReg pt. o parte din CVET	F - pr	Uv – pr. teachers (prin excepție și P2, P3)	Pr.100% pedagogic	Ministerul Ed. pt. pr
EL	NonPub – IVET și CVET	N – IVET și CVET	D – IVET și CVET	F – IVET și CVET	N – IVET și CVET	N – IVET și CVET	Dev	-	-	20% - 80% IVET și CVET	Pub – IVET și CVET	N – IVET și CVET	C – IVET și CVET	Pr; for	F – pr și for	Uv – pr. Pub – for	-	Uv – pr Pub – for
ES	Pub, NonPub – IVET și CVET	N, R, P – IVET și CVET	C- IVET și CVET	F – IVET și CVET	N, R – for IVET și CVET	N, R, P – IVET P - CVET	Dev.	IVET și CVET	- Numai înv. sup	IVET – 20% WBL Var - CVET	Pub – IVET și CVET	N, R – IVET și CVET	C – IVET D - CVET	IVET – pr, for, instructor, CVET - pr, for, instructor (incl. pt. WBL)	F - pr	Uv – pr în IVET P – for. Și instructori în IVET și CVET	Var.	Uv – pr.
FI	Pub / NonPub – IVET și CVET	N, P – IVET și CVET	C – IVET și CVET	F - IVET și CVET	N – IVET și CVET	N – IVET și CVET	IVET și CVET	IVET și CVET	IVET și CVET	Var – min. 17% WBL Ucenicie : min. 70% WBL	Pub - IVET și CVET	N - IVET și CVET	C - IVET D - CVET	IVET și CVET: pr., for, instructor la locul de muncă	F - pr NoReg – for	Uv – pr. NoReg - for	80% tech, 20% ped pr NoReg – trainers	Uv – pr. NoReg – for

State membre	1. Evaluarea, validarea și recunoașterea rezultatelor învățării			2. Elaborarea curriculumului						3. Acreditarea furnizorilor de EFP			4. Formarea profesorilor / formatorilor					
	1.1. Instituții / instanțe responsabile	1.2. Niveleuri de acțiuni	1.3. Implicarea factorilor interesați	2.1. Curriculum bazat pe standarde și / sau pe cadre naționale	Niveluri de acțiune		2.3. Curriculumul bazat pe Cadre Naționale ale Calificărilor	2.4. Curriculumul bazat pe competențe	2.5. Existența unui sistem de credite	2.6. Rolul instruirii practice	3.1. Instituții / instanțe responsabile	3.2. Niveleuri de acțiuni	3.3. Implicarea factorilor interesați	4.1. Cine este "profesor" / "formator"	4.2. Formarea profesorilor / formatorilor bazată pe standarde / cadre	4.3. Instituții /structuri care răspund de formarea profesorilor / formatorilor	4.4. Conținutul formării: proporția "tehnic" /"pedagogic" în formarea profesorilor/formatorilor	4.5. Instituții/structuri care răspund de acreditarea profesorilor/formatorilor
					2.2.1. Decizia privind standardele și / sau cadrele naționale	2.2.2. Decizia privind elaborarea curriculumului												
FR	Pub – IVET și CVET	N, R, P – IVET și CVET	D, C – IVET și CVET	F – IVET și CVET	N, R – IVET N, R și sector - CVET	N – IVET P – CVET	IVET și CVET	IVET și CVET	- Numai înv. sup	IVET – 15%-70% CVET - var	Pub – IVET	N, R – IVET	D, C – IVET și CVET	IVET – pr, lector, for (pt. uceni-cie), maistru (pt. uceni-cie) CVET – pr și for	F – pr și lectori IVET și CVET (funcț. publici)	Uv –pr și lectori IVET și CVET	-	Statul - pr și lectori IVET și CVET (funcț. publici)
HU	Pub / NonPub – IVET și CVET	P – IVET și CVET	D, C – IVET și CVET	S - IVET și CVET	N – IVET și CVET	P – IVET și CVET	IVET și CVET (Dev.)	IVET și CVET	- Numai înv. sup	Var - IVET și CVET	Pub – IVET și CVET	N – IVET și CVET	C - IVET D – CVET	IVET și CVET: pr, for, îndrumător practică, instructor, tutor, alți facilitatori	F – pr. și for din IVET și CVET	Uv - pr și for IVET și CVET oferit prin școli	Pr și for IVET și CVET: 5/7 – 3/4 tech; 2/7 – 1/4 ped.	Uv – pr și for; P = celelalte funcții
IE	Pub – IVET și CVET	N - IVET și CVET	C - IVET și CVET	S și F - IVET și CVET	N - IVET și CVET	N - IVET și CVET	IVET și CVET	IVET și CVET	IVET și CVET	Var - IVET și CVET	Pub - IVET și CVET	N - IVET și CVET	C - IVET și CVET	IVET și CVET – pr, for / instructor	S – pr NoReg – for / instructor	Uv - pr Pub – pt. o parte a for	Var	Pub, N – pr și o parte a for

State membre	1. Evaluarea, validarea și recunoașterea rezultatelor învățării			2. Elaborarea curriculumului							3. Acreditarea furnizorilor de EFP			4. Formarea profesorilor / formatorilor				
	1.1. Instituții / instanțe responsabile	1.2. Niveleuri de acțiune	1.3. Implicarea factorilor interesați	2.1. Curriculum bazat pe standarde și / sau pe cadre naționale	Niveluri de acțiune		2.3. Curriculumul bazat pe Cadre Naționale ale Calificărilor	2.4. Curriculumul bazat pe competențe	2.5. Existența unui sistem de credite	2.6. Rolul instruirii practice	3.1. Instituții / instanțe responsabile	3.2. Niveleuri de acțiune	3.3. Implicarea factorilor interesați	4.1. Cine este "profesor" / "formator"	4.2. Formarea profesorilor / formatorilor bazată pe standarde / cadre	4.3. Instituții /structuri care răspund de formarea profesorilor / formatorilor	4.4. Conținutul formării: proporția "tehnic" /"pedagogic" în formarea profesorilor/formatorilor	4.5. Instituții/structuri care răspund de acreditarea profesorilor/formatorilor
					2.2.1. Decizia privind standardele și / sau cadrele naționale	2.2.2. Decizia privind elaborarea curriculumului												
IT	Pub - IVET	N, P – IVET și R, P - CVET	C – IVET și CVET	F – IVET și CVET	N - IVET R - CVET	P – IVET și CVET	Dev	IVET (Dev / CVET)	IVET, part CVET	Var – IVET și CVET	Pub – CVET -exc. firme (ang. pr.) No Reg IVET	R – IVET și CVET	C – IVET și CVET	IVET și CVET – pr, for / tutor	F – pr și parțial pt. for	Uv – pr P - for	Var	Uv – pr. Pub(R) – for
LT	Pub / Non Pub IVET și CVET	R, P – IVET și CVET	D, C – IVET și CVET	S – IVET și CVET	N – IVET și CVET	P – IVET și CVET	IVET și CVET	IVET și CVET	Dev	Var IVET și CVET: 60%-80%	Pub – IVET și CVET	N – IVET și CVET	D, C – IVET și CVET	IVET și CVET - pr	S - pr	Uv, P	-	-
LU	Pub și Sector – IVET și CVET	P – IVET și CVET	D – IVET și CVET	S – for IVET	N și Sector - IVET	N - IVET	Dev	IVET și CVET	IVET – "unități capitalizabile"	Var (WBL obligatoriu)	Pub – IVET și CVET	N – IVET și CVET	C – IVET și CVET	IVET - pr IVET și CVET - for	F – pr	UV – pr IVET; Sectoarele – for	Ped majoritar.	Pub (N)
LV	Pub – IVET și CVET	P – IVET și CVET	C, D – IVET și CVET	S, F – IVET și CVET	N – IVET și CVET	N – IVET P - CVET	IVET și CVET	IVET și CVET	Dev (există pt. inv. sup – ECTS)	50% - 65% pt. IVET (20% WBL)	Pub – IVET și CVET	N – IVET și CVET	C, D – IVET și CVET	Pr, for - IVET și CVET	S – IVET și CVET (NoReg pt. for din firme)	Uv, P	-	Uv, P
MT	Pub – IVET și CVET	P – IVET și CVET	C – IVET și CVET	S – IVET și CVET	P – IVET și CVET	P – IVET și CVET	IVET și CVET	IVET și CVET	Dev	Var	Pub – IVET și CVET	N – IVET și CVET	C – IVET și CVET	Pr, for	F – pr și for	Uv – pr	-	Uv – pr

State membre	1. Evaluarea, validarea și recunoașterea rezultatelor învățării			2. Elaborarea curriculumului							3. Acreditarea furnizorilor de EFP			4. Formarea profesorilor / formatorilor				
	1.1. Instituții / instanțe responsabile	1.2. Niveleuri de acțiune	1.3. Implicarea factorilor interesați	2.1. Curriculum bazat pe standarde și / sau pe cadre naționale	Niveluri de acțiune		2.3. Curriculumul bazat pe Cadre Naționale ale Calificărilor	2.4. Curriculumul bazat pe competențe	2.5. Existența unui sistem de credite	2.6. Rolul instruirii practice	3.1. Instituții / instanțe responsabile	3.2. Niveleuri de acțiune	3.3. Implicarea factorilor interesați	4.1. Cine este "profesor" / "formator"	4.2. Formarea profesorilor / formatorilor bazată pe standarde / cadre	4.3. Instituții /structuri care răspund de formarea profesorilor / formatorilor	4.4. Conținutul formării: proporția "tehnic" /"pedagogic" în formarea profesorilor/formatorilor	4.5. Instituții/structuri care răspund de acreditarea profesorilor/formatorilor
					2.2.1. Decizia privind standardele și / sau cadrele naționale	2.2.2. Decizia privind elaborarea curriculumului												
NL	Pub/Non Pub – IVET și part CVET	N, P – IVET și part CVET	D – IVET și part CVET	F – IVET și part CVET	N – IVET și part CVET	P – IVET și part CVET	IVET și part CVET	IVET și part CVET	Dev - 2011	Var – 20% - 60% WBL	Pub - IVET și part CVET	N - IVET și part CVET	D - IVET și part CVET	Pr, for, instructor - IVET și CVET	S – pr IVET și instructori IVET și CVET NoReg – alte categorii	Uv – pr IVET P - ceilalți	-	Uv – pr IVET Pub (N) – for IVET
PL	Pub – IVET Pub/Non Pub - CVET	N, R, P – IVET și CVET	C – IVET și CVET	S - IVET	N - IVET	N, R, P – IVET și CVET	Dev	-	Dev	Var 15% - 80% IVET	Pub – IVET și part of CVET	N, R - IVET și part of CVET	D - IVET și CVET	IVET - pr IVET, CVET – for / instructori	S – pr	Uv, P – pr	100 % Ped, din care 35% practică	Uv, P – pr
PT	Pub/Non Pub – IVET și CVET	N, P – IVET și CVET	D – IVET și CVET	F, S – IVET și CVET	N – IVET și CVET	N – IVET și CVET	S – IVET și CVET	Part - IVET și CVET	- Numai inv. sup	Var – 10% - 50%. WBL oblig.	Pub – IVET și CVET	N – IVET și CVET	D – IVET și CVET	Pr, for, tutor	F – pr și for	Uv - pr, Pub (N) – pr și for	1/4 – ped - pr	Pub (N) – pr și for
RO	Pub / NonPub – IVET și CVET	P – IVET și CVET	C – IVET și CVET	S – IVET și CVET	N – IVET și CVET	N / L / P – IVET P – C VET	IVET și CVET	IVET și CVET	IVET și CVET (dev.)	IVET – Var. CVET - 2/3 Pr	Pub – IVET și CVET	N – IVET R - CVET	C - IVET D - CVET:	IVET - pr, tutor ("maistru") CVET - for	S – IVET și CVET	Uv. – pr P3 – tutor P – for	IVET pr: 12-50% Ped IVET tutor: 100% Tech. CVET for 100% Ped	Uv (Pub / Non Pub) – pr P (Pub / Non Pub): tutor și for

State membre	1. Evaluarea, validarea și recunoașterea rezultatelor învățării			2. Elaborarea curriculumului							3. Acreditarea furnizorilor de EFP			4. Formarea profesorilor / formatorilor				
	1.1. Instituții / instanțe responsabile	1.2. Niveleuri de acțiune	1.3. Implicarea factorilor interesați	2.1. Curriculum bazat pe standarde și / sau pe cadre naționale	Niveluri de acțiune		2.3. Curriculumul bazat pe Cadre Naționale ale Calificărilor	2.4. Curriculumul bazat pe competențe	2.5. Existența unui sistem de credite	2.6. Rolul instruirii practice	3.1. Instituții / instanțe responsabile	3.2. Niveleuri de acțiune	3.3. Implicarea factorilor interesați	4.1. Cine este "profesor" / "formator"	4.2. Formarea profesorilor / formatorilor bazată pe standarde / cadre	4.3. Instituții /structuri care răspund de formarea profesorilor / formatorilor	4.4. Conținutul formării: proporția "tehnic" /"pedagogic" în formarea profesorilor/formatorilor	4.5. Instituții/structuri care răspund de acreditarea profesorilor/formatorilor
					2.2.1. Decizia privind standardele și / sau cadrele naționale	2.2.2. Decizia privind elaborarea curriculumului												
SK	Pub – IVET și CVET	P – IVET și CVET	C – IVET și CVET	F – IVET, NoReg CVET	N – IVET	P – IVET și CVET	Dev	IVET	No Reg – cu excepția formării profesorilor	Var – IVET (50% - 100% disc. specifice VET)	Pub – IVET și part CVET (No Reg - part CVET)	N – IVET și part CVET (No Reg part CVET)	C – IVET și CVET	Pr - disc. gen. / de spec. Pr - practica For - IVET și CVET Instruc-tori - IVET și CVET	F – pr IVET și CVET	P – pr IVET și CVET	Pr: 70% Ped	P
SI	Pub & Sector – IVET și CVET	P & Sector – IVET și CVET	D – IVET și CVET	S – IVET și CVET	N – IVET și CVET	N, P – IVET și CVET	Dev	IVET și CVET	IVET și CVET	Var – IVET și CVET	Pub – IVET și CVET	N – IVET și CVET	D – IVET și CVET	IVET și CVET: Pr – disc. gen. / de spec.; "Maistru"	S - pr	Uv – pr; Sector – Maistru	-	Pub (N) - pr
SE	Pub/Non Pub – IVET și CVET	P și sector – IVET și CVET	D – IVET și CVET	F – IVET și CVET	N – IVET și part CVET	N, P – IVET și CVET	Dev (există pt. înv. Sup)	IVET	IVET și CVET	Var IVET și CVET – min. 25%; VBL oblig.	Pub – IVET (numai șc. private și progr. VET înv. sup.)	N - IVET (numai șc. private)	C - IVET și CVET	IVET și CVET: pr, for / tutor	F – pr (part)	Uv – pr (part) P - ceilalți	100% Ped – 1/3 practică	Uv – pr (part)

State membre	1. Evaluarea, validarea și recunoașterea rezultatelor învățării			2. Elaborarea curriculumului						3. Acreditarea furnizorilor de EFP			4. Formarea profesorilor / formatorilor					
	1.1. Instituții / instanțe responsabile	1.2. Nivelele de acțiune	1.3. Implicarea factorilor interesați	2.1. Curriculum bazat pe standarde și / sau pe cadre naționale	Niveluri de acțiune		2.3. Curriculumul bazat pe Cadre Naționale ale Calificărilor	2.4. Curriculumul bazat pe competențe	2.5. Existența unui sistem de credite	2.6. Rolul instruirii practice	3.1. Instituții / instanțe responsabile	3.2. Nivelele de acțiune	3.3. Implicarea factorilor interesați	4.1. Cine este "profesor" / "formator"	4.2. Formarea profesorilor / formatorilor bazată pe standarde / cadre	4.3. Instituții /structuri care răspund de formarea profesorilor / formatorilor	4.4. Conținutul formării: proporția "tehnic" /"pedagogic" în formarea profesorilor/formatorilor	4.5. Instituții/structuri care răspund de acreditarea profesorilor/formatorilor
					2.2.1. Decizia privind standardele și / sau cadrele naționale	2.2.2. Decizia privind elaborarea curriculumului												
UK	Pub/Non Pub – IVET și CVET	N – IVET și CVET	D – IVET și CVET	S – IVET și CVET	N – IVET și CVET	P – IVET și PVET	IVET și CVET	IVET și CVET	IVET și CVET	Var	Pub / Non Pub – IVET și CVET (pt. programe de formare)	N – For IVET și CVET (pt. programe de formare)	D – IVET și CVET	Pr / lector, for	S – pr, for	P	-	Pub - pr

V. Concluzii preliminare în baza cercetării teoretice și a feedback-ului primit de la Punctele Naționale de Referință

Comentarii generale:

- Definițiile existente la nivel european (de exemplu, cele utilizate în acest exercițiu, provenind de la CEDEFOP) sunt folosite numai în anumite sisteme EFP. Majoritatea sunt adaptate în fiecare context național – urmând tradițiile, politicile și țintele de dezvoltare naționale. Chiar și definițiile celor mai generale concepte – de ex. “EFP inițială” sau “EFP continuă” – diferă în unele sisteme EFP față de definițiile europene.
- Toate sistemele au proceduri pentru evaluarea, validarea și recunoașterea rezultatelor învățării dobândite în contexte **formale**, în special pentru EFP inițială (adică sisteme de examene). Cu toate acestea, nu este întotdeauna clar ce anume rezultate ale învățării se au în vedere (cunoștințe, abilități, competențe).
- Toate sistemele sunt în proces de introducere / pilotare sau intenționează să introducă sisteme și proceduri pentru evaluarea, validarea și recunoașterea rezultatelor învățării dobândite în contexte non-formale/informale.
- Subsistemul EFP inițiale este de obicei mai strict reglementat (ca urmare a faptului că este considerat parte a sistemului școlar ÎPT, în special dacă este parte a învățământului obligatoriu) decât cel al EFP continue. Există foarte puține sisteme cu reglementări și standarde comune, unitare, acoperind atât EFPI cât și EFPC. Tendința este extinderea reglementărilor și a standardelor naționale pentru a acoperi furnizorii de EFPC (în special sub umbrela CNC), însă în multe sisteme piața are un rol foarte important în EFPC. Cel puțin în parte, EFPC este organizată în cele mai multe țări pe baze comerciale. În aproximativ 15% dintre sistemele EFP, EFPC sau părți ale EFPC nu sunt reglementate.
- În majoritatea sistemelor, școlile ÎPT furnizează atât EFPI, cât și EFPC. În anumite sisteme se folosesc standarde și proceduri comune, atât pentru EFPI, cât și pentru EFPC.
- Statul are un rol crescând în reglementarea și finanțarea EFP – nu în mod discreționar, ci în baza standardelor – extinzând utilizarea CNC și a standardelor naționale la părți ale EFPC care nu erau anterior reglementate și care sunt determinate de piață.
- Factorii interesați sunt implicați în elaborarea de standarde și curriculum, însă mai puțin în acreditarea furnizorilor de EFP. Principalii factori interesați (angajatorii și sindicatele) participă în comisiile de evaluare într-un număr considerabil de sisteme.
- Tot mai multe sisteme au politici și reglementări explicite privind EFP oferită de învățământul superior/terțiar, vizând integrarea nivelurilor superioare ale EFP în învățământul superior (“universitar”). O temă interesantă de dezbatere ar putea fi coerența între EFP oferită la nivelurile secundar, post-secundar și terțiar (nivelurile ISCED 3, 4, 5 și 6).

1. Evaluarea, validarea și recunoașterea rezultatelor învățării – existența mecanismelor pentru contexte formale și non-formale/informale:

1.1. Cine răspunde de evaluarea, validarea și recunoașterea rezultatelor învățării?

- În cazul majorității sistemelor EFP, autoritatea de reglementare o reprezintă organismele publice competente (adică ministere, agenții etc.). În aproximativ jumătate dintre sistemele EFP, organismele responsabile sunt entități non-publice, majoritatea fiind furnizori de formare profesională. În două sisteme, autoritatea este delegată, prin lege, de organismul public responsabil, unor entități non-publice. Tendința este de a forma, la nivel național și/sau sectorial, structuri ale parteneriatului social în scopul definirii politicilor. În câteva sisteme, parteneriatul este responsabil pentru stabilirea și aplicarea procedurilor de evaluare.
- Procedurile de evaluare, validare și recunoaștere a rezultatelor învățării în EFPI sunt reglementate în toate sistemele de Ministerul Educației, urmând reglementările generale pentru examene din învățământul general (de obicei cu cerințe suplimentare stabilite în parteneriat cu factorii interesați relevanți).
- Sistemul EFPC este mai puțin reglementat – piața și furnizorii de formare profesională au mai multă autoritate în reglementarea propriilor proceduri de calificare în interiorul cadrelor naționale. În majoritatea sistemelor, unele părți ale EFPC – cunoscute drept “educația adulților”, “învățare informală”, “educație continuă” etc. – nu sunt deloc reglementate, iar certificatele oferite pot fi recunoscute oficial sau nu. În acest sens, piața muncii joacă un rol important.

1.2. Unde se iau deciziile privind evaluarea, validarea și recunoașterea rezultatelor învățării?

- În majoritatea țărilor, furnizorii de EFP au rolul cel mai important în procesul decizional privind certificarea (evaluarea, validarea și recunoașterea rezultatelor învățării), în baza cadrelor stabilite la nivel de sistem.
- În aproximativ jumătate dintre toate sistemele, răspunderea este împărțită între entitățile naționale și/sau regionale și furnizori. În anumite sisteme există examene centralizate (la nivel regional sau național), cu participarea furnizorilor, autorităților publice și partenerilor sociali. În alte cazuri, reprezentanții principalilor factori interesați fac parte din organismele de examinare.
- Foarte puține sisteme au sisteme de examinare “externalizate”, organizate la nivel sectorial.

1.3. Cum sunt implicați factorii interesați în procesul decizional?

- Rolul consultativ există în toate sistemele, însă rolul deliberativ devine mai comun. În aproximativ două treimi ale sistemelor EFP, partenerii sociali au rol deliberativ (participare activă la procesul decizional).
- Partenerii sociali participă la definirea politicilor privind evaluarea – comisiile de evaluare/examinare. În câteva sisteme EFP, organizația reprezentând partenerii sociali – de ex. “camerele de comerț”, eliberează certificatele.

2. Elaborarea curriculumului:

2.1. Este curriculumul bazat pe standarde și/sau cadre naționale?

- Toate sistemele au dezvoltat cadre pentru EFPI (cu alte cuvinte “curriculum național”), însă nu întotdeauna și pentru EFPC. Aproximativ 25% dintre sisteme nu au reglementări privind curriculumul folosit în EFPC.
- Cadrele/standardele sunt definite foarte diferit în diversele sisteme, și pot fi bazate pe sisteme de competențe.
- Numai într-o treime dintre sisteme există curricula explicit bazate pe standarde. Pentru alte sisteme, presupunem că anumite “cadre” sau “recomandări” generale privind curriculumul pot fi considerate “standarde”, însă nu sunt explicit denumite astfel.
- Tot mai multe sisteme tind să definească curriculumul/cadrele naționale în termeni de rezultate ale învățării (“bazate pe ieșiri/rezultate” nu “bazate pe intrări”) – chiar dacă, așa cum am menționat anterior, rezultatele nu sunt definite explicit sau sunt definite diferit în diversele sisteme.

2.2. Niveluri de acțiune:

2.2.1. Unde are loc procesul decizional privind standardele și/sau cadrele?

- În toate sistemele EFPI, curricula naționale sunt definite de entități publice naționale și/sau regionale, de obicei prin consultare cu partenerii sociali. Cu toate acestea, situația diferă în EFPC: există sisteme cu reglementări naționale, dar și sisteme unde nu există deloc reglementări.
- În tot mai multe sisteme, decizia privind conceperea standardelor/cadrelor curricular este luată în comun de nivelul național și cel regional. Echilibrul între național și regional diferă între sisteme.
- Tendința este de reglementare a cadrului curricular la nivel național.

2.2.2. Unde are loc procesul decizional privind elaborarea curriculumului?

- În majoritatea sistemelor EFP, elaborarea curriculumului este la decizia furnizorului. În aceste cazuri, furnizorul de EFP respectă reglementările și cadrele naționale.
- Tendința este de împărțire a responsabilităților legate de elaborarea curriculumului între nivelul național și cel al furnizorului.

2.3. Este curriculumul bazat pe Cadre Naționale ale Calificărilor (CNC)?

- CNC au fost elaborate, sunt în curs de elaborare sau de revizuire în toate sistemele. Toate sistemele își afirmă intenția de a compatibiliza CNC cu EQF – pe termen scurt, mediu sau lung. Necesitatea de a asigura transparența și “portabilitatea” calificărilor de la un sistem la altul a fost identificată ca o prioritate a tuturor sistemelor EFP.
- În aproape toate sistemele, curriculumul se bazează pe CNC pentru EFPI, dar și pentru EFPC, într-un număr crescând de sisteme.

- Partea EFPC reglementată, nu determinată de piață, se bazează de obicei pe CNC. Cererea pentru o calificare specifică, care este inclusă în CNC, este în creștere și devine punctul de pornire pentru proiectarea curriculară – atât la nivel național, cât și de furnizor.

2.4. Este curriculumul bazat pe competențe?

- Tendința este către curriculumul bazat pe competențe, atât pentru EFPI, cât și pentru EFPC; toate sistemele converg în această direcție.
- Tendința este de a elabora curriculumul pe baza rezultatelor învățării – “cunoștințe”, “abilități” și “competențe”.

2.5. Există un sistem de credite?

- Aproape o treime dintre sistemele EFP au deja sisteme de credite ori pentru întregul sistem EFP ori pentru subsisteme /componente ale EFP.
- Majoritatea sistemelor EFP au sisteme de credite transferabile pentru învățământul superior – în baza Sistemului European de Acumulare și Transfer de Credite de Studii (ECTS). Tema este menționată în toate rapoartele ca o țintă a politicilor privind EFP, în corelare cu dezvoltarea (așteptată) a ECVET.

2.6. Care este rolul instruirii practice (pondere și efectuare)?

- Toate sistemele au o componentă de instruire practică în EFPI și EFPC. Există în toate sistemele învățare la locul de muncă, însă aceasta nu este un element obligatoriu în toate. Proporția variază între 10% - 90%, în funcție de subsistem. În această privință, EFPI are, în majoritatea cazurilor, și un rol “academic” – pentru finalizarea învățământului obligatoriu sau pentru acces la învățământul universitar. În majoritatea sistemelor, au fost stabilite sisteme de “ucenicie” și, într-un număr crescând de țări, sisteme de tip “dual” (școală și muncă).

3. Acreditarea furnizorilor de EFP:

3.1. Cine este responsabil de acreditarea furnizorilor de EFP?

- În foarte puține țări au fost înființate sisteme comprehensive de acreditare pe bază de standarde. De obicei, organismele publice naționale sunt însărcinate cu acreditarea furnizorilor de EFP.
- Majoritatea sistemelor au sisteme și proceduri de acreditare pentru subsisteme sau componente specifice ale sistemelor EFP (de ex., furnizorii privați sau furnizorii care doresc să acceseze fonduri publice).
- O temă interesantă pentru dezbatere poate fi ținta sistemelor de acreditare: acreditarea se referă la instituția sau la programul de formare profesională?

3.2. Unde are loc procesul decizional privind acreditarea?

- Tendința este menținerea acreditării EFPI la nivel național (ținând cont că, în majoritatea țărilor, EFPI este furnizată de școli ÎPT) și să se delege acreditarea furnizorilor de EFPC la nivel regional.
- În unele țări, rolul acesta este jucat de organisme profesionale sau de structuri de parteneriat social.

3.3. Cum sunt factorii interesați implicați în procesul decizional?

- Instituțiile de stat dețin rolul principal în procesul de acreditare, iar partenerii sociali sunt, de obicei, consultați în faza elaborării politicilor.
- Participarea partenerilor sociali este mai puțin evidentă în procesul de acreditare decât în cel de certificare.

4. Formarea profesorilor / formatorilor:

4.1. Cine este “profesor” / “formator”?

- “Profesorul” este definit similar în majoritatea sistemelor: o persoană care lucrează într-o școală sau la un furnizor de formare profesională, cu studii superioare și (de obicei) cu studii pedagogice specifice. Există puține sisteme în care nu se solicită studii pedagogice pentru câteva categorii de profesori sau în care formarea profesorilor nu este în mod necesar organizată de instituții de învățământ superior.
- În unele sisteme există diferențe între profesorii din învățământul general (sau care predau anumite discipline de cultură generală) și profesorii ÎPT: pentru aceștia din urmă, experiența “tehnică” înlocuiește uneori formarea și/sau studiile pedagogice într-o instituție de învățământ superior. Situația “formatorului” este foarte diferită, majoritatea sistemelor având reglementări puține sau nicio reglementare specifică. Chiar și definiția “formatorului” este foarte diferită de la un sistem la altul.
- Multe sisteme fac distincție între “profesori” și/sau “formatori” pentru EFPI și cei pentru EFPC.
- În afară de “profesori” și “formatori”, majoritatea sistemelor au și alte funcții didactice: tutori, instructori, lectori etc. – evidențiind o diferențiere crescândă în definirea acestora.

4.2. Este formarea profesorilor/formatorilor bazată pe standarde / cadre?

- De obicei există standarde și cadre pentru “profesori”, ca parte a standardelor și reglementărilor privind învățământul superior, însă foarte puține sisteme au standarde de formare profesională/ ocupaționale / profesionale comune (naționale și/sau regionale) pentru formatori.

4.3. Ce instituții/structuri răspund de formarea profesorilor/formatorilor?

- De obicei, instituțiile de învățământ superior asigură formarea profesorilor, însă există o gamă de furnizori care asigură formarea formatorilor.

4.4. Care este proporția “tehnic”/“pedagogic” în formarea profesorilor/formatorilor?

- Informațiile disponibile sunt deficitare în relație cu această întrebare.
- Tendința este de a defini o rută academică profesională specifică pentru “profesori” (și, în câteva sisteme, și pentru “formatori”) prin intermediul unor programe specifice de licență sau de masterat. În aceste cazuri, proporția de “pedagogic” este 100%.

4.5. Ce instituții/structuri răspund de acreditarea profesorilor/formatorilor?

- De obicei, instituțiile care răspund de formarea profesorilor/formatorilor sunt și cele care îndeplinesc rolul de “acreditare”. Cu toate acestea, anumite sisteme acreditează profesorii și/sau formatorii prin intermediul asociațiilor profesionale, al organismelor publice sau al concursurilor naționale/regionale/locale.
- Există proceduri specifice de selecție pentru profesori și/sau formatori, de obicei în situații în care profesorii și/sau formatorii au statut de funcționar public sau asimilat.